

Ред за разработване и поддържане
на Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6,
ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, критерии и срокове за
актуализирането му

Утвърден със Заповед № РД 09-5443/18.10.2017 г.

на министъра на образованието и науката

1. Професионалното ориентиране, професионалното образование, професионалното обучение и валидирането на професионални знания, умения и компетентности се осъществяват по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).
2. На основание чл. 42, т. 3а от ЗПОО Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се разработва от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО).
3. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се утвърждава от министъра на образованието и науката след съгласуване с министъра на труда и социалната политика, както и със съответните отраслови министри и с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище.
4. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се актуализира със заповед на министъра на образованието и науката след съгласуване с министъра на труда и социалната политика, съответните отраслови министри и с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище веднъж годишно до края на месец декември.
5. В разработването и актуализирането на Списъка на професиите за професионално образование и обучение участват експертните комисии към НАПОО по чл. 49 на ЗПОО.
6. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се разработва и актуализира в съответствие със следните документи:
  - Класификацията на областите на образование и обучение, 2015 (КОО-2015);
  - Международната стандартна класификация на образованието (ISCED-2013);
  - Международната стандартна класификация на длъжностите (ISCO-08);

- Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011).
7. Структурни елементи на списъка са професии и специалности (чл. 6, ал. 3 от ЗПОО).
8. Списъкът на професиите за професионално образование и обучение се изготвя в таблична форма, съдържаща следната информация:
- код и наименование на областта на образование в съответствие с Класификацията на областите на образование и обучение (КОО-2015);
  - код и наименование на професионалното направление;
  - код и наименование на професията;
  - код и наименование на специалността;
  - степен на професионална квалификация за специалността;
  - единични групи, професии или отделни длъжности от Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011), които са подходящи за заемане от придобилите квалификация по съответната специалност.
9. Предложенията за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с включване на нови професии и специалности се внасят в НАПОО от отрасловите министерства и организациите на работодателите (чл. 54, т. 2 и чл. 56, ал. 1, т. 1 от ЗПОО).
10. Предложенията за включване на нова професия и/или специалност следва да са съобразени със:
- 10.1. Закон за професионалното образование и обучение;
  - 10.2. Класификация на областите на образование и обучение (КОО-2015);
  - 10.3. Рамкови програми по чл. 11 и чл. 12 от ЗПОО;
  - 10.4. Национална квалификационна рамка на Р България (НКР), 2012 г.;
  - 10.5. Държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии по чл. 42, т. 3, буква „б“ от ЗПОО;
  - 10.6. Национална класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011);
  - 10.7. Международната стандартна класификация на образованието (ISCED-2013);
  - 10.8. Анализи, изследвания и проучвания на пазара на труда.
11. Предложенията за актуализиране с включване на нови професии и специалности в Списъка на професиите за професионално образование и обучение следва да са съобразени със следните критерии:
- 11.1. доказана необходимост от предлаганата професионална квалификация, подкрепена със статистически данни и/или резултати от проведени анализи, изследвания и

проучвания за нуждата от специалисти с предлаганата квалификация на пазара на труда;

11.2. да са посочени длъжностите от Националната класификация на професиите и длъжностите 2011, които обучаваният може да заеме след придобиване на професионална квалификация по професията и/или специалността;

11.3. професионалната подготовка да осигурява придобиването на професионални компетентности в рамките на едно или няколко професионални направления;

11.4. обучението да е в съответствие с изискването за входящо минимално образователно равнище, регламентирано в чл. 8, ал. 4 от ЗПОО;

11.5. продължителността на обучението да е в съответствие със сроковете, регламентираны в рамковите програми по чл. 11 и чл. 12 от ЗПОО;

11.6. новите професии и/или специалности да не дублират вече съществуващи професии и/или специалности в Списъка на професиите за професионално образование и обучение;

Към т. 11.6. вносителите на предложенията подготвят следната информация в табличен вид:

11.6.1. при включване на нова професия:

Професионално направление от СППОО „.....“				
Професии в действащия СППОО	Професионални компетентности от ДОС за придобиване на квалификация по конкретната професия, утвърден с Наредба № ..... на министъра на образованието и науката	Предложение за наименование на новата професия	Предложение за нови професионални компетентности	Съответстващи длъжности и единични групи от НКПД, 2011
Професия, код „.....“	1. .... 2. .... 3.			

Професия	1.			
”.....“	2.			
....“	3.			
	4.			

11.6.2. при включване на нова специалност:

Професионално направление от СППОО „.....“			
Професионални компетентности от ДОС за придобиване на квалификация по конкретната специалност, утвърден с Наредба № .....на министъра на образованието и науката	Предложение за наименование на новата специалност	Предложение за нови професионални компетентности	Съответстващи длъжности и единични групи от НКПД, 2011
Специфични компетентности за специалност, код „.....“			
Специфични компетентности за специалност, код „.....“			
Специфични компетентности за специалност, код „.....“			

12. При подготовката на предложенията за актуализиране на Списъка на професиите с включване на нова професия и/или специалност вносителите могат да използват и други допълнителни материали - например професионални профили, секторни анализи, секторни компетентностни модели и др.

13. Към документацията по т. 12 вносителите на предложенията за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с допълване на нови професии и/или специалности предлагат специалисти по съответната професия/специалност за участие в работната група, която да разработи/актуализира и рецензира проекта на ДОС за придобиване на квалификация по новата професия или специалност.

14. НАПОО извършва експертна оценка на внесените в деловодството на Агенцията предложения за актуализиране на Списъка на професиите с включване на нова професия и/или специалност от гледна точка на пълнота на документацията и съответствието ѝ с изискванията в т. 10 и критериите в т. 11.
15. Предложенията, които съответстват на изискванията, се разглеждат от експертната комисия (ЕК) по съответното професионално направление.
16. Експертната комисия подготвя мотивирано експертно становище за тяхното приемане, отхвърляне или преработване.
17. Становището на експертната комисия се документира в протокол от заседанието на ЕК.
18. Експертните комисии могат да изискват от вносителите на предложенията и/или и от други органи допълнителна информация, документи и обосновка относно необходимостта от включване на предложените нови професии и/или специалности.
19. Сроктът за представянето им в НАПОО се определя в протокола от заседанието.
20. Ако в срока, определен от експертните комисии, изисканата допълнителна информация или документи не бъдат представени от вносителите, предложението не се внася за обсъждане в ЕК.
21. Подкрепените от експертните комисии предложения за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с допълване на нови професии и/или специалности се внасят с докладна записка от председателя на НАПОО за обсъждане от Управителния съвет на НАПОО.
22. Одобрените от Управителния съвет на НАПОО предложения за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с включване на нови професии и/или специалности се представят в МОН от председателя на НАПОО за утвърждаване от министъра на образованието и науката най-късно до 31 октомври на съответната календарна година.
23. За решението на Управителния съвет на НАПОО или на съответната експертна комисия към НАПОО председателят на НАПОО уведомява писмено вносителите на предложенията за резултата.
24. Одобрените от УС на НАПОО предложения за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с включване на нови професии и/или специалности след 31 октомври се представят в МОН за утвърждаване през следващата календарна година.

25. След съгласуване на предложенията за актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение с включване на нови професии и/или специалности с министъра на труда и социалната политика, както и със съответните отраслови министри и с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище министърът на образованието и науката ги утвърждава със заповед.

26. МОН писмено уведомява НАПОО за предложения, по които има постъпили бележки от проведената съгласувателна процедура.

27. НАПОО преразглежда предложенията, като може да изиска от вносителите допълнителни материали (становища, справки и др.) в зависимост от вида на бележките.

28. Предложенията с постъпилите бележки отново се внасят за обсъждане в съответните ЕК.

29. След отстраняване на бележките предложенията се представят в МОН за утвърждаване.

30. Министерството на образованието и науката и Националната агенция за професионално образование и обучение публикуват и поддържат актуална версия на Списъка на професиите за професионално образование и обучение на интернет страниците си.

Речник:

1. Актуализиране на Списъка на професиите за професионално образование и обучение – дейности по преглед и допълване на списъка, свързани с:

- включване на нови професии и/или специалности
- отпадане на професии и/или специалности
- промяна в степента на професионална квалификация на специалностите
- промени в областите на образованието и професионалните направления
- синхронизиране с КОО (при утвърждаване на нова КОО от председателя на Националния статистически институт (НСИ))
- синхронизиране с НКПД (при изменение и допълнение на НКПД от министъра на труда и социалната политика)

2. Критерии - съвкупност от изисквания, които са основание за оценка на съответствието на предложенията за актуализиране на списъка с включване на нови професии и/или специалности.